

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 216-1873)

Originalt emne

Byraadet

Byraadet/Sekretær

Havnen

Havnen/Havnen i Almindelighed

Jernbanevæsen

Jernbanevæsen/Anlæg af ny Baner

Laan

Laan/Kommunens Laan

Rets- og Politivæsen

Rets- og Politivæsen/Lønforhold

Rets- og Politivæsen/Politivæsen

Vandforsyning og Vandværk

Vandforsyning og Vandværk/Vandværk og Vandforsyningsanlæg

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 25. september 1873](#)
- 2) [Byrådsmødet den 9. oktober 1873](#)
- 3) [Byrådsmødet den 30. oktober 1873](#)
- 4) [Byrådsmødet den 8. januar 1874](#)
- 5) [Byrådsmødet den 15. januar 1874](#)
- 6) [Byrådsmødet den 21. maj 1874](#)
- 7) [Byrådsmødet den 11. juni 1874](#)

- 8) [Byrådsmødet den 25. juni 1874](#)
- 9) [Byrådsmødet den 2. juli 1874](#)
- 10) [Byrådsmødet den 10. september 1874](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 25. september 1873 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 216-1873)

Fra Laaneudvalget var modtaget et forslag om optagelse af et nyt laan.

Byraadet vedtog at udsætte sagens afgjørelse til et senere møde (Se mødet den 9de Oktober.)

Samme da afholdt Byraadets valgte medlemmer et møde, i hvilket vedtoges decisioner til Kæmneregnskabet for 1872.

Uddrag fra byrådsmødet den 9. oktober 1873 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 216-1873)

Man besluttede at udsætte afgjørelsen af Laaneudvalgets indstillin om optagelsen af et nyt laan for Kommunens regning til et senere møde, i hvilket udvalget opfordres til at fremlægge koncept til en indstilling til Ministeriets. (Se mødet den 30te Oktober.)

Uddrag fra byrådsmødet den 30. oktober 1873 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 216-1873)

I Overensstemmelse med Laaneudvalgets Indstilling besluttede Byraadet at indsende følgende Skrivelse til Idenrigsministeriet angaaende Optagelse af et nyt Laan.

"Aarhus Byraad den 30te Oktober 1873.

Efter at Ministeriet under 23de September d. A. har approberet den af Byraadet under 5te Avgust d. A. med Krigsbestyrelsen sluttede Overenskomst om Opførelsen af Kaserner og andre Etablissementer for den herværende Garnison, har man maattet tænke paa som snarets at søge optaget et nyt Laan for Kommunens Regning. Nogle af disse Bygninger har man forbundet sig til at have færdige allerede til Foraaret næste Aar, og andre skulle til den Tid paabegyndes. Vel foreligger der endnu ikke nogen beregning over Udgiften i saa Henseende, men vi veje næppe, naar denne, overensstemmende med de vedkommende militære Autoriteters Ytringer derom, anslaaes til mindst 400.000 Rd.

Men naar et laan paa denne Størrelse maa optages i fornævnte Henseende, vil Ministeriet vistnok finde det i sin Orden, at Byraadet samtidig har taget under Overvejelse, hvilke andre forestaaende Udgifter, som kun kunne afholdes ved Laan, der bør søges inddragne under den eventuelle Laanesum.

Aarhus By er under en saa rask fremadskridende Udvikling, at mange Projekter have været under Forhandling, hvis Udførelse har maattet udskydes til Optagelsen af et nyt Laan, idet man, i hvor ønskelig og presserende deres Udførelse end har stillet sig, ikke har kunne forsvare at bebyrde de nuværende Skatteydere med den hele Byrde deraf.

Som saadanne Projekter vi først nævne Byens Ombrolægning. Det vil være Ministeriet bekendt, at Byen i de seneste Aar har nedlagt Vandrør for det nye Vandværk i samtlige Byens Gader, hvilket vil nødvendiggjøre en Ombrolægning af flere af disse, og da man vidste, at en saadan Nedlægning forestod, har man i flere Aar indskrænket sig til de nødvendigste Reparationsarbejder. Følgen heraf er, at Byens Brolægning for Tiden paa mange Steder er i daarlig Tilstand, og man har derfor allerede i dette Aars Foraar ladet Stadsingeniøren udarbejde et Overslag o er Bekostningen ved Istandsttelsen. Dette andrager, efter Fradrag af de Tilskud, der kunne affordres de tilstødende Grundejere, 50.000 Rd.; men senere ere flere nye Anlæg tilkomne, ligesom man har taget Bestemmelse om samtidig med Ombrolægningen at lade Gader dræne, og saavel af Hensyn hertil, som fordi Prisen paa Brolægningsmateriale og Arbejdsløn i den senere Tid ere stegne saa betydelig, har man nu ikke kunnet anslaa den hele Udgift til mindre and 65.000 Rd. Brolægningskontoen har tidligere baaret en Udgift af c. 3.100 Rd. aarlig, foruden det fornødne til Reparationer. Det vil ses, at naar man indskrænkede sig til denne Udgift, vilde Ombrolægningen vare i c. 20 Aar, og imidlertid maatte det befrygtes, at nye

Udgifter i den Retning vilde fremstaa. Man ønsker derfor meget at faa Ombrolægningen udført i 3 á 4 Aar, og dette kan kun ske ved Hjælp af et Laan. Men da Skatteyderne ville komme til at bære Renten og Amortisationen af Laanet, ville ogsaa de nuværende Skatteydere komme til at bære mindst den samme Byrde som tidligere for Brolægningen, kun paa en anden Maade.

I Anledning af Indlemmelsen af en Del af Viby Sogn, Ning Herred, fra 1ste Januar 1874 under Aarhus Kommune har denne, osm Ministeriet bekendt, paataget sig, allerede næste Aar at opføre en Viadukt over Jernbanen og at forbinde denne ved brolagte Gadeanlæg saavel paa den ene Side med Stationsvejen som paa den anden Side med Jægergaardsvejen. Dette Anlæg, derunder Vandindlæg og Gasbelysning, blev i maj 1872 af Stadsingeniøren beregnet til 21.500 Rd. Men naar henses til, at Viadukten over Jernbanen af dennes Direktør er forlangt udført med en Spænding af 75 Fod, istedetfor, som tidligere forudsat, 70 Fod, og til den fornævnte Stigning i Prisen paa Brolægningsmateriale og Arbejdsløn, maa Udgiften nu ansættes til 26.000 Rd. Hertil kommer for Indkjøb af Grund fra Mellenthin, af Ministeriet approberet under 24de f. M., 1.000 Rd., sam til de Gadelygter og Vandrør, hvormed den bebyggede Del af det indlemmede Distrikt i den nærmeste Tid ønskes forsynet, saavel som til Ndlægningen af Vandrørene 13.000 Rd., ialt 40.000 Rd.

Til Brolægning af den nye Gade over Gartner Jensens Have, Kirkegaardens Dræning m. v. har Ministeriet under 8de November f. A. givet tilladelse til at der maa benyttes indtil 13.600 Rd. af de 17.274 Rd., som indkom ved Salget af Amtmandstøften til Jernbanen. Resten af sidstnævnte Sum er stillet til Disposition ved Ministeriets Resolution af 27de Juni d. A. til Bestridelse af de Brolægnings- og Kloakudgifter, der navnlig erer foranledigede ved den under 26de Februar d. A. med Jernbanestyrelsen afsluttede Overenskomst, approberet af Ministeriet under 7de Juni d. A. Men denne Rest, 3.674 Rd., vil ikke tilstrække, lige saa lidt som de fornævnte 13.600 Rd. under de nuværende Arbejdspriser ville være tilstrækkelige. Uagtet de Tilskud til sidstnævnte Arbejders Udførelse, som efter Overenskomsten af 26de Februar d. A. ville blive ydede af Jernbanen, har man derfor beregnet, at der til Fuldførelsen af de heromhandlede Arbejder vil mangle c. 12.000 Rd.

Kommunen har længe været betænkt paa, som et til Ordningen af det nye Politi nødvendigt Supplement, at anskaffe en ordentlig Politistation, hvortil ikek haves Plads paa Raad- og Arresthuset. Naar Tilbejbringelsen heraf er udsat saa længe, er det, fordi man ikke hidtil

har kunnet skaffe den fornødne Byggeplads i passende Nærhed af Raad- og Arresthuset, og man har derfor ogsaa foreløbig behjulpet sig med et lejet Lokale. Man regner paa, at Politikassen her i Byen vil yde et Bidrag til Opførelsen af en Politistation, og antager derfor, at et Tilskud fra Kommunens Side af c. 8.000 Rd. vil være tilstrækkeligt.

Et Epidemilokale er under Opførelse, fælles for Amtet og Byen. Ifølge den i saa Henseende sluttede Overenskomst skal Amtet afholde 3/5 af Bekostningen ved Anlægget, medens Sygehuset bliver Byens Ejendom. Bekostningen er efter den afholdte Licitation over Opførelsen anslaaet til 12.700 Rd., hvoraf Byens Andel altsaa udgjør lidt over 5.000 Rd.

Som mindre Anlæg, hvortil Udgiften ønskes afholdt af Laanet skal her endnu nævnes:

Opførelsen af et lukket Gymnastikhus for Borger- og Friskolerne efter Opfordring dertil fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, saavel som Tilvejebringelsen af de fornødne Apparater til Svømning for Skolerne. Udgiften hertil er beregnet til ca. 4.500 Rd.

Til Anbringelsen af Jernpissoirer, saavel som til Gangbroer ved Frederiksbroen er regnet at ville medgaa ca. 3.000 Rd.

Til Anlægget af en ny Færdselsbro over Indrehavnen fra Dynkarken for at sætte Jernbanens nye Oplagsplads paa Amtmandstøften og den søndre Del af Byen i bedre Forbindelse med Havnen regnes at ville medgaa 4.000 Rd. Heraf antages at Byen dog kun behøver at tilskyde Halvdelen eller 2.000 Rd.

Til Anbringelsen af et Springvand paa Store Torv, efter at Anlægget af Vandværket er fuldført, antages at ville medgaa 2.000 Rd.

Til Overbygning af Borrebækken eller dennes Forandring til en lukket Kloak er beregnet 4.500 Rd.

Ialt 16.000 Rd.

Der er endel flere Projekter, større eller mindre, som have været paa Omtale, men som i alt Fald for Tiden ikke ere bragte til Modenhed, saaledes at man har dristet sig til at optage Forslag om Beløb dertil blandt foranstaaende Udgiftsposter. Som saadanne skulle vi nævne: en Bro over Aaen til Forbindelse af Søndergade med St. Clemens Torv, for at sætte Jernbanestationen i nærmere og bedre Forbindelse med Byens Midte; Indkjøbet af Gasværket for Byens Regning, idet den nuværende Kontrakt med det danske Gaskompagni udløber om 6 á 7 Aar; Udvidelsen af Nygade til Frue Kirkeplads, da Nygade

for Tiden er en Gade uden Ende; en ny Vej forbi Vandmøllen, og endelig Tilvejebringelsen af en Jernbane her fra Byen til Forbindelse ved Ryom med det approberede Jernbaneanlæg fra Randers til Grenaa. Af disse Projekter skulle vi ikkun her kortelig beskæftige og med det sidstnævnte, der fornylig af det foreløbige Udvalg tilstillet Byraadet til vidre Fremme med Anmodning om at tage den fremtidige Ledelse derafi sin Haand. Vi indse fuldtud, at denne Sag maa anses som en Velfærdssag for Byen, idet denne, hvis Projektet ikke kommer til Udførelse, vil miste en meget betydelig Del af dens i Forvejen ikke store Opland, og da en Jernbane imod Nord desuden vil kunne tjene til Beskyttelse af Byens værdifulde Skov imod Havets aarlig større og større Ødelæggelser, ere vi sindede eventuelt at andrage om Tilladelse til, at Byens Kasse at yde t betydeligt Bidrag til Jernbanens Fuldførelse. Vi haabe, at Projektet vil kunne komme til Udførelse i løbet af de nærmeste Aar, og vi tror derfor, at der dog er al Anledning til allerede nu med Hensyn til Optagelsen af det heromhandlede Laan at andrage om Ministeriets Bemyndigelse til at optage dette saa stort, at det Bidrag, Kommunen bør yde, kan udredes af Laanet.

Endelig skulle vi endnu ikkun bringe Spørgmaalet om tilvejebringelsen af et Reservefond til Omtale. Kommunen ejer ikkun en forholdsvis meget ringe egentlig Kapitalformue, c. 14.000 Rd., hvoraf Størstedelen indestaar i Prioriteter hos Smaafolk. Denne Kapital vil vel i den nærmeste Tid blive ikke udbetydeligt forøget ved Salget af Byggegrunde i Gartner Jensens Have; men disse Kapitaler ville for Størstedelen først indkomme efterhaanden og i mindre Beløb, hvormed Aktivmassen ønskes forøget. Man havde derfor allerede for flere Aar siden begyndt at indsamle et Reservefond, ved aarlig Paaligning i saa Henseende paa Byens Indvaanere af et Beløb af 1.000 Rd., og et Saadant Reservefond var bragt op til 4.000 Rd., men er igjen blevet forbrugt i forrige Aar. Man har derfor maattet behjælpe sig md foreløbig iaar at aabne sig en Kredit paa indtil 20.000 Rd. hos den herværende Privatbank, idet Byens Indtægter forfalde saa sent til Indbetaling, at der hengaar 3 á 4 Maaneder af hvert Aar, inden Indbetalinger af Betydelighed kunne paaregnes, og disse desuden indflyde meget uregelmæssig. Det laante Beløb vil naturligvis i Overensstemmelse med § 20 af Loven af 26de Maj 1868 blive tilbagebetalt af dette eller det flgende Aars Indtægt. Men for ike hvert Aar at være i den Forlegenhed at maatte stifte midlertidige Laan, ønsker man at optage det heromhandlede nye Laan saa stort, at 10.000 Rd. kunne henlægges til et Reservefond, med Bestemmelse at være en disponibel, under Kapitalformuen henhørende Kapital, som, forsaavidt deraf forbruges, skal restitueres inden hvert Aars Udgang eller, om fornødent ved Paaligning paa det følgende Aar.

Sammenlægges de foromhandlede Udgifter, nemlig:

1. til Kaserneanlæggene m.v. mindst 400.000 Rd.
2. til Byens Ombrolægning 65.000 Rd.
3. til Viadukten over Jernbanen m. v. 40.000 Rd.
4. Gadeanlægget m. v. forbi Jernbanestationen 12.000 Rd.
5. til en Politistation 8.000 Rd.
6. til et Epidemilokale 5.000 Rd.
7. til mindre Anlæg 16.000 Rd.
8. til et Reservefond 10.000 Rd.

fremkommer et Beløb af 556.000 Rd.

foruden det fornødne Tilskud til Jernbanen mellem Aarhus og Randers-Grenaa Banen, og naar det betænkes, at det ikke er givet, at Kommunen kan realisere Laanet til Parikurs, at der ltsaa ogsaa i den Henseende kan opstaa et tab, som maa dækkes af Laanet, ønsker man at maatte optage Laanet til et Beløb af 700.000 Rd.

Dette er unægtelig en stor Sum; men naar henses til, at den største Del deraf, nemlig havd der laanes til Kaserneanlæggene m. v., formentlig ikke vi lkunne bringe Byens Kasse eller Skattheyderne i uheldigere Stilling, end for Tiden, at det Samme efter det foran Udviklede vil kunne siges med Hensyn til den Sum, der ønskes laant til Byens Ombrolægning, at Indlemmelsen af en Del af Viby Sogn vel ikke strax vil bringe Erstatning for de af Indlemmelsen følgende Udgifter, men at dette forhaabentlig i Tidens Løb mere og mere vil blive Tilfældet, og endelig at de 10.000 Rd. til Reservefondet maa betragtes som Erhvervelse af et Aktiv, saa tror man ikke, at Resten af Laanesummen vil med Renter og Afdrag kunne siges af paabyrde Kommunen større Byrde, end den under Byens fremadskridende Udvikling uden Vanskelighed vil kunne bæres.

Vi antage, at Laanet under Pengemarkedets nuværende Tilstand lettest og med mindst Tab lader sig realisere til en Rente af $4\frac{1}{2}$ pCt. aarlig, og vi forvente at kunne faa det tilvejebragt mod en aarlig Amortisation af $\frac{1}{2}$ pCt. Der vil paa den Maade hengaa c. 52 aAar, iden den fuldt er tilbagebetalt; men de fleste af de Øjemed, i hvilke Laanet optages, og navnlig Kaserneanlæggene og Jernbanen, ville retfærdiggjøre, at Amortisationen

udskydes i en saa lang Fremtid. Vi tilade os derfor at ansøge om Ministeriets Bemyndigelse til at søge Laanet tilvejebragt paa de nævnte Vilkaar, 5 pCt, hvoraf 4½ pCt. Rente og Resten Amortisation.

Hvad Maaden, hvorpaa Laanet bør optages, eller Formen, hvorunder det før udstedes, angaar, da tro vi ikke derom for Tiden at burde gjøre nogen bestemt Indstilling. Vi ere af den Formening, at det vil være rigtigst, at Kommunen, ligesom Københavns Kommune, udsteder sin egne Obligationer og søger disse realiserede, idet vi føle os overbeviste om, at Kommunens Obligationer ville vinde Tillid paa Pengemarkedet. Men ligesom vi erkjende, at der for dets heldige Realisation maatte tilvejebringes gode og solide Forbindelser i København, saaledes se vi meget vel, at det vilde være urigtigt at fastslaa endeligt nogen Form for Laanet, forinden nærmere Undesøgelser og Forhandlinger med vore større Pengeinstituter have fundet Sted. Naar vi ere komme til den anførte Antagelse af, at det vilde være rigtigst, at Kommunen udsteder sine egne Obligationer, saa er det dels, fordi vi antage, at Laanet er saa stort, at en enkelt Pengeinstitut vanskeligt vilde kunne overtage det til Anbringelse af dets overflødige Pengebeholdninger, og at Tilvejebringelsen ved flere Pengemænd eller uden Hensyn til disponible Kapitaler meget vilde fordyre det, dels fordi en større Del af Laanet let vil kunne anbringes her paa Pladsen, men væsentlig fordi Kommunen ikke vil have Brug for det hele Laan paa en Gang, da Karenebygningen, Ombrolægningen, Jernbanebygningen m. v. vil medtage mindst 3 á 4, muligen 4 á 5 Aar. En successiv Afhændelse af Laanets Panteobligationer vil derfor bringe aabenbare Fordele for Kommunen. Men da den paatænkte Form for Laanet vil nødvendiggjøre Udstedelsen af en Hovedobligation med de sig dertil sluttende Partialobligationer, ville vi, hvis Tanken realiseres, tillade os at andrage om, at der ved Lov søges erhvervet den sædvanlige Stempelfrihed for Panteobligationerne. Vi tillade os saaledes os nærmere at gjøre Indstilling om Maaden for Laanets Optagelse, naar Ministeriets Resolution paa den øvrige Del af denne vor Indstilling foreligger og Pengemarkedet derefter er nærmere undersøgt.

Til

Indenrigsministeriet."

Uddrag fra byrådsmødet den 8. januar 1874 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

Det meddeles, at der om Sagen om Optagelse af et nyt Laan var fra Indenrigsministeriet under 22. Decbr. gennem Stiftamtet modtaget en Skrivelse, hvori Ministeriet, - næst at bemærke, at det for Tiden er ude af Stand til at danne sig en begrundet Mening om, hvorvidt der er Udsigt til, at det vil kunne lykkes i et nærmere Tidsrum at gennemføre Anlægget af en Jernbane fra Aarhus til den paatænkte Randers - Grenaa Jernbane, og at det under disse Omstændigheder ikke finder tilstrækkelig Anledning til at meddele Tilladelse for Kommunen til allerede nu at tilvejebringe Pengemidler til Anlægget af bemeldte Bane, - udtaler, at det ikke vil modsætte sig, at der paa de i Byraadet Andragende af 30. Oktbr. 1873 angivne Vilkaar optages et samlet Laan til Bestridelse af Udgifterne ved de øvrige i Andragendet anmeldte Foretagender, men at det forventes at modtage saavidt muligt nøjagtig Oplysning om Størrelsen af de Beløb, der ville medgaa til de forskellige Foretagender, til hvis udførelse Laanet optages.

Som Svar paa denne Skrivelse havde Borgmesteren under 3. Januar paa Byraadets Vegne tilskrevet Stiftamtet saaledes:

"Ved Skrivelse af 23. f. M. har Stiftamtet meddelt Byraadet Indholdet af Indenrigsministeriets Resolution af 22. næstforhen angaaende Optagelsen af et Laan paa 700,000 Rd. for Aarhus Kommunes Regning. Byraadet skal ikke forny dets Indstilling af 30. Oktober 1873 om, at ogsaa Beløbet af et eventuelt nærmere bestemt Tilskud til en Tilslutningsbane fra Aarhus til den approberede Randers - Grenaa Jernbane optages under Laanesummen, men tillade sig at foreslaa, at denne i Henhold til de i bemeldte Skrivelse givne Oplysninger, der for Tiden ikke kunne tilvejebringes nøjagtigere, foreløbig fastsættes til 600,000 Rd., væsentligt af Hensyn til, at det ikke er givet, at Kommunen kan realisere Laanet til Parikurs, og at der altsaa i denne Henseende kan opstaa Tab, som maa dækkes af Laanet, og dernæst anmode om, at Indenrigsministeriet som snarest vil forelægge Rigsdagen et Forslag til Lov, hvorved Kommunen bemyndiges til paa ustemplet Papir at udstede Partialobligationer, lydende paa Ihændeleveren eller paa Navn, for Laanesummens Størrelse i nominel Kapital, imod at der udstedes en Hovedobligation, forsynet med lovbefalet Stempel, beregnet med 16 sk. af hvert 100 Rd. eller 200 Kr., saaledes at Transporten af de paa Navn udstedte Obligationer kan ske ved Paategning uden Brug af sremplet Papir. Men da Kommunen maa lægge stor Vægt paa, at der efter

Optagelsen af et saa stort Laan ikke saa snart igjen bliver Spørgsmaal om Optagelse af et nyt større Laan, og da man er af den Mening, at Spørgsmaalet om en Tilslutningsbane til Randers - Grenaa Banen vil fremkomme i Løbet af et Aarstid, saa tillader man sig tillige at anholde om, at Indenrigsministeriet vil forelægge det omhandlede Lovforslag saaledes, at Kommunen faar Bemyndigelse til at udstede Partialobligationer for et Beløb af indtil 700,000 Rd., idet det naturligvis let kan kontrolleres, at der ikke udstedes eller disponeres over Partialobligationer for et større Beløb, end Ministeriet har approberet.

Byraadet fandt Intet at erindre imod den saaledes afgivne Svarskrivelse. (Se Mødet den 15. Januar.)

Uddrag fra byrådsmødet den 15. januar 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 216-1873)

Der meddeles en fra Stiftamtet modtagen Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 10. Januar, indeholdende Tilladelse til Optagelse af et nyt Laan, saalydende:

"I Anledning af det med Amtets behagelige Skrivelse af 6. d. M. modtagne Andragende fra Aarhus Byraad skulde man til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse tjenstlig melde, at Ministeriet herved samtykker i, at Byraadet til Bestridelse af de i Ministeriets Skrivelse af 22. f. M. anmeldte Udgifter optager et Laan paa 600,000 Rdl. nominel Kapital paa Vilkaar, at Laanet, der forrentes med 4 ½ pCt. aarlig, aarlig forrentes og afdrages med et lige stort samlet Beløb, saaledes at Tilbagebetaling finder sted i omtrent 52 Aar.

Man undlader derhos ikke at tilføje, at man ved Skrivelse af Dags Dato med sin Anbefaling har tilstillet Finantsministeriet det fornævnte Andragende med Hensyn til den i samme ansøgte Forelæggelse for Rigsdagen af et Lovforslag om Stempelbegunstigelse for Aarhus Kommune for Laan af indtil 7000,000 Rdl."

Uddrag fra byrådsmødet den 21. maj 1874 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 216-1873)

Efter indstilling fra Laaneudvalget vedtog man at anholde om Ministeriets approbation paa, at udgifter til indlæg af vandrør, som ville være at udbrede i 1874, maa afholdes af det nye laan, samt at de øvrige omkostninger, som maatte være nødvendige til vandværkets fuldførelse i de følgende Aar, ogsaa medtages.

Uddrag fra byrådsmødet den 11. juni 1874 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 216-1873)

Byraadet bemyndigede Laaneudvalget til at rejse til København for paa nærmere approbation af Raadet og Indenrigsministeriet at søge afsluttet et laan til byen paa indtil 700,000 Rdl. og eventuelt tillige et til Havnen paa 200,00 Rdl. (Se mødet den 25. juni).

Uddrag fra byrådsmødet den 25. juni 1874 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 216-1873)

Det fra Kjøbenhavn hjemkomne Laaneudvalg fremlagde til Approbation en Overenskomst med "Bikuben" om Optagelse af nye Laan til Byen og til Havnen.

Byraadet approberede begge de forelagte Overenskomster. Man besluttede derhos med 10 Stemmer imod 6 at udtale den Forrentning lige overfor Havneudvalget, at samme vilde bidrage til Afholdelsen af den Merudgift, som gjør Byens Laan dyrere end Havnens Laan. (Overenskomsterne ere optagne i Tillægget). (Se Mødet den 2. Jun).

Uddrag fra byrådsmødet den 2. juli 1874 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 216-1873)

Man vedtog at tilskrive om at tage Del i den Udgift, hvormed Byens Laan hos "Bikuben" er

bleven dyrere end Havnens Laan. Skrivelsen er saalydende:

"Aarhus Byraad den 2. Juli 1874.

Ved hermed at fremsende en Gjenpart af den Deklaration, hvorved Byens Laaneudvalg under 22. f. M. har kontraheret med Forsørgelsesforeningen Bikuben om et Laan til Havnekassen paa 200,000 Rdl., og hvilken Overenskomst under 24. f. M. er tiltraadt af Udvalget samt under 25. f. M. approberet af Byraadet, udbetaler dette den forventning, at Havneudvalget vil tage under Overvejelse, om samme ikke bør indgaa med Indstilling om, i et passende forhold af 1/4 eller 1/5 at burde deltage i den Udgift, hvorved det af Byen samtidig omkontraherede Laan er blevet dyrere end Havnens Laan, nemlig ved Renunciation paa den Tilbagekjøbes af kommunens Partialobligationer paa et resterende Beløb af c. 130,000 Rdl., hvortil Kommunen var berettiget efter Kontrakten med Bikuben af 10. Juli og 19. Avgust 1869. det beløb, Kommunen saaledes har renonceret paa, udgjør, naar det Kapitaliseres til nærværende Tid, c. 8,000 Rdl., der saaledes er det Beløb, af hvilket man ønsker at Havnen skal udrede en Del.

Til

Havneudvalget."

(Se Mødet den 20. Juli).

Efter Laaneudvalgets Forslag vedtog man at tilstille Stiftsamtet følgende Skrivelse, hvori anholdes om Ministeriets Approbation paa de hos "Bikuben" optagne nye Laan til Byen og Havnen.

"Aarhus Byraad den 4. Juli 1874.

I Skrivelse af 10. Januar har Indenrigsministeriet "samtykket i, at Byraadet til Bestridelse af de i Ministeriets Skrivelse af 22. f. M. ommeldte Udgifter optager et Laan paa 600,000 Rdl. nominel Kapital paa Vilkaar, at Laanet, der forrentes med 4½ pSt. aarlig, aarlig forrentes og afdrages med et lige stort samlet Beløb, saaledes at Tilbagebetalingen finder Sted i omtrent 52 Aar", og i Skrivelse af 24. f. M. har Ministeriet endvidere givet Samtykke til, at der for Havnekassens Regning optages et Laan paa 2000,000 Rdl. paa nærmere af Ministeriet fastsatte Betingelser.

Byraadet har i den Anledning igjennem et til Kjøbenhavn sendt Udvalg med Forespørgselsforeningen "Bikuben" afsluttet de 2 medfølgende Overenskomster, der for

Byens Laans Vedkommende ere approberet af Byraadet og for Havnelaanets af resp. Havneudvalget og Byraadet.

Ved at fremsende i saa Henseende affattede Deklarationer med Andragelse om, derpaa at erhverve Indenrigsministeriet Approbation, skal man med Hensyn til enkelte Punkter i disse Overenskomster bemærke Følgende:

Byens Laan er afsluttet paa 600,000 Rdl.; men det er forbeholdt at kunne faa dette Beløb forhøjet med 200,000 Rdl., altsaa indtil 800,000 Rdl. Aarsagen dertil er ikke blot Byens for Indenrigsministeriet bekjendte Ønske om, eventuelt at kunne bidrage med et Beløb af 100,000 Rdl. til den projekterede Jernbane derfra med Tilslutning til Randers-Grenaa Banen, men ogsaa Sandsynligheden for, at det til de militære Etablissementer, som efter Overenskomsten med Krigsministeriet af 5. Avgust. skulle opføres her i Aarhus, tidligere beregnede Beløb af 400,000 Rdl.

næppe under Omstændighederne, vil findes tilstrækkeligt. Men da Byraadet ikkun har erhvervet en Berettigelse i saa henseende uden forøget udgift, og enhver Overskrivelse af de approberede 600,000 Rdl. naturligvis vil blive indstillet til Ministeriets nærmere Approbation, vil derimod formentlig Intet kunne erindres.

De efter vor Mening gunstige Vilkaar, paa hvilke Laanene ere sluttede, ere vistnok væsentlig motiverede, derved, at "Bikuben" meget ønskede, at den Tilbagekjøbsret af Partialobligationer, henhørende under, det, tidligere med "bikuben" afsluttede Laan, som var betinget ved Obligation af 10. Juli og 19. Avgust 1869, igjen blev opgivet, En Afskrift af bemeldte Post i Obligationen vedlægges.

Denne Tilbagekjøbsret omfatter et Beløb af c. 130,000 Rdl. og de disse kunde kjøbes tilbage med 10 pSt. Afslag i det nominelle Beløb, har Byen altsaa renonceret paa en nominal Fordel af c. 13.000 Rdl. der dog væsentlig forringes dermed, at c. 50,000 Rdl. paa en Gang Skulde kjøbes tilbage i Slutningen af Aaret 1889. Reduceres Fordelen til Kapitalværdi for Tiden, har man fundet, at den udgjør c. 8000 Rdl. eller c. 1 pCt. af den hele højeste Laanesum. men haaber, at Ministeriet efter disse saaledes oplyste Forhold ikke vil have Noget imod den trufne Bestemmelse under Post 5.

At Laanets Modtagelse er udstrakt over et Tidsrum af 6 Aar, er væsentlig begrundet derpaa, at man med Krigsministeriets Billigelse regner paa, at et saadant Tidsrum vil hengaa, inden samtlige omkontraherede er udsat i et lignende Tidsrum, da da det vilde

være meget vanskeligt at lade Amortisation indtræde for hver enkelt Del af Laanet.

Havnens Laan, skjelner sig fra Byens væsentlig derved, at der er lovet for dette Laan at søge erhvervet Ret til at udstede Partialobligationer med Stempel og Transportfrihed. En saadan Begunstigelse blev allerede tilstaaet Havnen ved Lov af 16. Februar 1856 for et Laan, der nu om ca. 12. Aar vil være tilbagebetalt og man tillader sig nu at andrage paa, at en lignende Begunstigelse som den, her ved Lov af 2. Februar 1870 blev tilstaaet Byen, maa ved Ministeriets gode Foranstaltning blive Havnen til Del.

De Fremsendte originale Deklarationer bedes tilbagesendte, hvorfor Gjenparter deraf hosfølge.

Til

Aarhus Stiftsamtshus."

(Se Mødet den 10. september).

Uddrag fra byrådsmødet den 10. september 1874 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 216-1873)

Det meddeles, at der fra Amtet var modtaget en Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 7. Septb., indeholdende Approbation paa Overenskomsterne med "Bikuben" i Kjøbenhavn om et nyt Laan til Byen og Havnen saalydende:

"I Anledning af det med Hr. Amtmandens behagelige Skrivelse af 14. Juli d. A. hertil indkomne Andragende fra Aarhus Byraad undlader man ikke til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse at meddele, at Ministeriet herved approbere de af bemeldte Kommune med Forsørgelsesforeningen "Bikuben" afsluttede, hoslagt tilbagefølgende Overenskomster, hvorefter denne skal forstrække Aarhus Kæmnerkasse og Aarhus Havn med et Laan paa henholdsvis 600,000 Rdl. og 200,000 Rdl, til hvis Optagelse der ved Skrivelse herfra af 10. Jan. og 24. Juni d. A. er meddelt Tilladelse, idet man derhos beder Byraadet tilkjendegivet, at, forsaavidt det tillige har ansøgt om, at Ministeriet vil udvirke Stempelfrihed for de Partialobligationer, som agtes udstedte for Laanet til Havnen, er Sagen herfra oversendt til Finansministeriet til videre Foranstaltning."

